

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Nazadovanje kmetijskih posestev na Štajerskem. — Kako si naj slede pridelki. — Nova vrsta posnemalnikov za mleko. — Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem. — Poročila o stanju hmelja. — Čebelorejski tečaj na začetnike. — Iz podružnic. — Uradno. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Nazadovanje kmetijskih posestev na Štajerskem.

3. Poklici kupcev.

Ena najzanimivejših stvari, ki smo jih izvedeli vsled pozvedovanj statističnega deželnega urada, so poklici onih oseb, ki so v teku petih let (1903—1907) na Štajerskem kupile kmetijska posestva. Da bodo naslednji podatki bolj umljivi, omenimo, da so „kosavci“ v tej statistiki in trgovci z realitetami in posestvi, ki jim je poklic in dober zaslužek v tem, da kmetijska posestva nakupujejo, potem s parcelacijo kosajo in nadalje prodajo ali pa s kako drugačno špekulacijo dobijo dobiček iz njih. Tak natančen opis pojma „kosavec“ je zato potreben, da ne ostanejo pojmi nejasni.

K temu pa moramo res pripomniti, da je število kosavcev po poklicu mnogo večje, ko ga kažejo tabele našega poizvedovanja. Ker je ta skupina poklicov — kolikor ve deželni statistični urad o tem povedati — povečini sestavljena iz trgovcev, obrtnikov in „zasebnikov“, pač ni izključeno, da so med temi poklici našteje sicer osebe, ki po svojem poklicu res spadajo vanj, ki pa bi jih bilo prej in z večjo pravico treba navesti med „kosavci“. Vendar pa se popolna točnost v tej stvari ni dala povsod doseči, saj večkrat niti davčni uradi, ki so deželnemu statističnemu uradu oskrbovali podatke, niso bili dobro poučeni o namenu nakupa, posebno v onih slučajih, ko je kupec namen nalašč prikrival, da bi si ne nakopal sovraštva in ne prišel v slab glas.

Tudi glede poklicov kupcev vidimo tipične razločke v treh delih dežele, ki izvirajo iz raznih gospodarskih razmer, različne zemlje in različnega načina v oskrbovanju posestva.

Na Gornjem Štajerskem imajo pretežno večino veleposestniki, kar zadeva večino slučajev (32 %), še bolj pa velikost prodane zemlje (48 %). Razmeroma zelo številno — v primeri z obema ostalima deloma dežele — so zastopani tudi posestniki tvornic in mlinov (okroglo 15 % slučajev in zemlje). Pri trgovcih in obrtnikih pa je število slučajev mnogo večje (22 %) ko velikost površine (14 %). Čudno je dejstvo, da deželna statistična komisija iz Gornje Štajerske doslej še ni zvedela za noben slučaj, da bi kak

„kosavec“ kupil zemljo. A tudi tedaj, če bi bili taki slučajji skriti pod kakim drugim naslovom, bi bili v primeri s Srednjo in Spodnjo Štajersko zelo redki.

Na Srednjem Štajerskem prihajajo pred vsem kosavci (23 % slučajev in 30 % površine) in obrtniki (28 % slučajev in 26 % površine) kot kupci v vpoštev. Tudi skupina uradnikov in uslužbencev se na Srednjem Štajerskem mnogo bolj kaže ko na Gornjem. Vendar pa je del zemlje, ki odpada na to skupino (8 %) le polovica deleža pri številu slučajev (16 %).

Na Spodnjem Štajerskem je med kupci največ trgovcev in obrtnikov (35 % slučajev, 36 % površine). Uradniki in uslužbenci so na Spodnjem Štajerskem še bolj številni ko na Srednjem (25 % slučajev in 12 % površine). Pri kosavcih pa je delež na površini večji (19 %) ko število slučajev, ki znaša samo 11 %.

Posebno pozornost zahteva naselitev uslužbencev, delavcev, poslov i. t. d. na deželi, ki se je leta 1907 posebe pozvedovala. S tem nastaja kolonizacija, ki jo moramo s socijalnega stališča pozdravljati, ker grede tako zopet moči na deželo in se ustvarjajo nova gospodarstva. Teh nakupov je bilo na Srednjem Štajerskem 6 %, na Spodnjem pa 11 %; na Srednjem Štajerskem je znašala kupljena površina 1 %, na Spodnjem pa 10 % vse kupljene zemlje.

Dr. W.

Kako si naj slede pridelki.

Način ali vrsta, v kateri sejemo razne pridelke, je velikega pomena za uspešno poljedelstvo. Misleči in umen gospodar se bo pri določanju vrste posameznih pridelkov oziral na redilne snovi, ki jih rastline potrebujejo, oziral se bo na koreninje, perje in na posebne zahteve, ki jih stavi ta ali ona rastlina pri obdelovanju zemlje in času sejanja in žetve.

Pred vsem moramo gledati na to, da si ne sledi ena rastlina prevečkrat. Če sejemo za pšenico rž in za ržo oves, si sicer ne slede iste rastline, a vse te rastline spadajo v vrsto žit, jemljejo iz zemlje enake množine istih redilnih snovi, vse imajo plitvo koreninje in jemljejo hranilne snovi iz iste zemeljske plasti, tako da se zemlja enostransko izrabljuje, izpije in izsesa in vsled tega pridelek zmanjša. Te rastline imajo tudi malo in

ozko listje, zato ne delajo sence in zaradi tega se zemlja za časa njihove rasti zapleveli ali dobi skorjo, tem bolj, ker se v tem času ne obdeluje.

Če pa za žitom sadimo kako pernatno rastlino, n. pr. deteljo, potem bo žito pozneje boljše uspevalo in dalo večji pridelek, ker vzame detelja, če je ne pustimo odveteti, zemlji manj fosforjeve kisline in kalija ko kako žito in ker jemlje svoje redilne snovi iz globočine, tako da ostane zgornja, plitva plast prsti nedotaknjena. Nadalje spravlja detelja v prst dušik, ki ga jemlje s svojimi gomoljci na koreninah iz zraka. Ta lastnost detelje se v nekaterih krajih zapadne Štajerske, kjer ljudje nimajo nobenega pojma o delovanju gomoljev na njenih koreninah, že dolgo časa izkorišča na ta način, da se v vsako žito seje detelja, ki se pozneje podorje, na kar se seje kuruza ali zopet kako žito. Detelja pa zapusti v zemlji tudi mnogo svojega koreninčja in deloma tudi nadzemljskih delov, s tem pa se dela črna prst. Redno a ne pogosto pridelovanje detelje vpliva na vsak način zelo ugodno na zemljo. Kakor detelja, tako učinkujejo tudi grahi in druge stročnice, ki s svojim koreninčjem sicer ne segaje tako globoko v zemljo kakor detelja, a vendar nabirajo dušik in spravlja tako ž njim v zemljo ono gnojilno snov, ki jo moramo v umetnih gnojilih tako drago plačevati. Grahi in druge pernate rastline pa zemljo tudi senčijo in tako preprečujejo plevel, naredijo zemljo čisto in prhko in zaradi tega uspevajo žita za grahi zelo dobro in dajejo mnogo zrnja in slame.

Med razna žita sejemo z dobrim uspehom tudi okopavine, kakor kuruza, krompir, peso. Vse te rastline imajo globoko korenje, puste zgornjo plast zemlje pri miru in ker se morajo okapati, naredijo zemljo rahlo in jo očistijo plevela.

Vrsta pridelkov se naj vedno tako uredi, da ne sledi eno žito drugemu, ampak da pride vmes vedno kaka pernatna rastlina ali okopavina. Tak način imenujemo menjavanje pridelkov. Marsikateri kmet pa seje za pšenico žito in za žitom oves, pa misli, da pridelke lepo menjava, ker ne sadi na isti njivi vedno enega, n. pr. za pšenico zopet pšenico. Taka vrsta pridelkov pa ni menjavanje, ker spadajo vse te rastline med biljnate

rastline (žita), ki jemljejo iz zemlje, kakor smo že z gore omenili, skoro enake množine istih redilnih snovi, iz iste zemeljske plasti in ker je njih razmerje do prsti približno enako.

Najnavadnejša premena pridelkov je štiripoljska (štirikratna) ali norfolška premena pridelkov. Ta obsega: 1. gnojeno okopavino, 2. jarino z vsejano deteljo, 3. deteljo, 4. ozimino.

Kot okopavine lahko pridelujemo koruzo, krompir, peso ali zelje. Vsake teh rastlin nasejemo toliko, kolikor je ravno v gospodarstvu potrebujemo ali se nam zdi primerno. Za jarino vzamemo oves, ječmen, jaro žito ali jaro pšenico, kaka je pač potreba. V celo njivo se vseje detelja. Na zemlji, ki ni dobra za deteljo, bi se detelja oslabila, če bi se vedno držali te vrste, ker pride detelja vsako četrto leto na isto polje. Zato bomo samo polovico jarine posejali z deteljo, ki bo potem prihodnje leto rastla. Drugo polovico posejemo s krmilnimi rastlinami, n. pr. mešanico, zeleno koruzo. Črez štiri leta posejamo deteljo na drugo polovico, tako da pride detelja vsako osmo leto na isto zemljo in da tako laže in boljše uspeva.

Po detelji in drugih krmilnih rastlinah pride ozimina: žito, pšenica in v ugodnejšem podnebju in boljših legah tudi zimski ječmen, a vsaka vrsta v primernem razmerju. Po ozimini lahko sejemo še ajdo ali repo ali mešanico.

Dobro bo na vsak način, če setvini nekoliko pomagamo z gnojilom, fosfatovim in kalijevim. Ali ga damo jarini, š čimer je zelo ustrezno jarini, posebno pa detelji in drugim krmilnim rastlinam za jarino, ali pa ga damo ozimini.

Tako menjavanje pridelka lahko priporočamo posebno tam, kjer skušamo dobiti mnogo težkega zrnja. Razun prednosti menjavanja sadežev sploh, ima ta vrsta sadežev še to prijetnost, da pride ozimina vedno za deteljo in drugimi krmilnimi rastlinami, tako da jo lahko pravočasno spravimo v zemljo, kar v slučaju, če sledi ozimina okopavini, kakor je to na Štajerskem marsikje, ni vedno mogoče, ker okopavine večkrat niso o pravem času zrele. In če tudi okopavini ne sledi ozimina, ampak jarina, vendar nam okopavine v tem slučaju ni treba tako naglo spraviti. Polje se, ko smo spravili okopavino z njega, lahko v pozni jeseni globoko preorje in ostane tako črez zimo, da lahko premrzno in se prst zdrobi. Tako ostane pozimska vlaga prihranjena za jarino, ki je tako zelo potrebuje, a tudi detelji pride zelo dobro. Jarine in ozimine se v tem menjavanju seje enako mnogo, tako da setev in žetev ne pride skupaj na kratko odmerjen čas in se laže opravi.

V gospodarstvih z malimi travniki ali kjer so zemljišča taka, da se ne dado lahko travniki povečati in se mora krma torej pridelovati na polju, se ta potreba lahko na ta način odpravi, da spremenimo štirikratno premenjavo v petkratno in namestu detelje sejemo deteljino travo, ki se lahko rabi tri leta. Na 1 ha pride 10 kg rdeče detelje, 10 kg italijanske Raytrave, 5 kg pasje trave, 10 kg francoske Raytrave in na težki mokri zemlji po potrebi še 5 kg svinjskega repa (*Phleum*

pratense), kar daje izborno košnjo, ki se lahko ali zelena pokrmi, ali pa tudi posuši.

Dasi je, kako smo že omenili, tudi pri štirikratni premenjavi dobro, če pomagamo nekoliko z umetnimi gnojili, potem je to pri petkratni premenjavi tem bolj potrebno, ker pri nji pridemo le vsako peto leto na polje s hlevskim gnojem in sicer bo zelo dobro, če damo deteljini travi, ko jo posejemo, v jeseni na hektar 600 kg Tomaževe žindre in 600 kg kajnita.

Marsikateri kmetovavec misli, da zato ne more uvesti redne menjave sadežev, ker so njegove njivske parcele neenake. Seveda bi bilo najboljšo, če bi imeli ravno toliko enako velikih njivskih parcel, kolikor jih za premenjavo potrebujemo. To pa ni potrebno, ker je lahko ena vrsta na večih parcelah in če je katera parcela za določeno vrsto pridelka prevelika, pa porabimo ostanek za kako drugo vrsto pridelka. Gospodarju, ki zna misliti in računati, ta razdelitev ne bo delala ravno prevelikih težkoč. Meje vrst se označijo s trpežnimi koli. Seveda potrebujemo tudi črtež, v katerem so navedene vse parcele in na njih pridelki. Pridelki se numerirajo in sicer pri štirikratni menjavi z I do IV. Razun tega se naredi tabela, v kateri so navedene vse parcele in pridelki, ki jih bo treba v posameznih letih na njih pridelati. Iz take tabele se vidi že nekaj let naprej, kateri pridelek bo katero leto prišel na kateri del. Če je vrsta pridelkov na ta način določena, potem gospodarju ni treba vsako leto še le misliti, kaj bo na kateri njivi sejal, treba mu samo pogledati načrt in tabelo, pa ve takoj, kaj spada sem in kaj tja; če je enkrat premena pridelkov v gospodarstvu dosledno uvedena, potem mu vsaka njiva že naprej pove, kaj mora biti na nji bodoče leto.

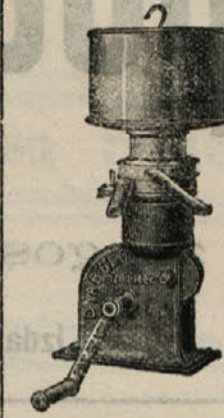
Lahko se ugovarja tudi, da se taka dosledna premena pridelkov že zato ne da uvesti in dosledno izvesti, ker se zna zgoditi, da se ta ali oni pridelek izjalovi. Tudi to ni nobena ovira, nobena zapreka. Z isto pravico bi lahko, če nastopimo kako potovanje, rekli, da si ne moremo vnaprej določiti smeri in pota, ker se lahko zgodi, da zaradi plohe ne bo mogoče iti. Kakor pa si misleč človek tudi v takem slučaju ve pomagati, da vendar doseže svoj cilj, tako si bo tudi kmet vedel pomagati, če se mu bo kaj izjalovilo, če mu n. pr. ozimina ne bo storila. Potem bo namesto ozimine sejal jarino in pri prihodnji premeni je na polju zopet vse v redu. Če se stvar razume, se dado vse zapreke premagati.

A. Rauch.

Nova vrsta posnemalnikov za mleko.

Najnovejši pojav na polju mlekarških posnemalnikov so „Diabolo-Separatorji“. Po iznajdbi prvega posnemalnika leta 1878 so napredovali te vrste stroji neprenehoma. Mnogi posnemalniki so danes že tako popolno izdelani, da bi utegnil marsikdo misliti, da jih ni mogoče prekositi; toda vsi imajo isti pogrešek, da so prekomplicirani in zato tudi predragi.

Da bi se temu zlu odpomoglo, so različni tovarnarji spravili v promet takozvane „gospodarske posnemalnike“.

Kar se tiče njih cene, se jim ne more res ničesar oporekati, toda ti stroji so prej nekaka igrača, ne pa stroji. Ti „gospodarski posnemalniki“ zmorejo le 30 do 50 litrov mleka in še to posnemajo tako pomanjkljivo, da so pri vsem tem še predragi.

„Diabolo-Separator“ pa zavzema po svoji solidnosti in močni konstrukciji na vsak način prvo mesto. Pri navadnem vrtenju posname v 1 uri 120 litrov mleka. Ker se tiče njegove zmoglosti, lahkega teka in čistega posnemanja ga dosedaj še ni prekosil noben drug. „Diabolo-Separator“ zasluži radi svoje jednostavne konstrukcije in dolge trpežnosti največjo pozornost. Nobenemu drugemu posnemanilku ni tako lahko razumeti, z nobenim tako lahko postopati, mu tako lahko streči. Ako je treba š časom kaj popraviti, stori to lahko vsak njegov lastnik. Razun tega pa ima ta stroj ceno 125 K, ki je za polovico nižja od drugih, ki posnamejo istotako 120 litrov na uro. Pri vsem tem pa se ni štedilo ne pri izbornosti materijala, ne v izvršitvi, ne v umetni konstrukciji. Samo izraba vseh najnovejših pripomočkov moderne tehnike in imenitnih novih iznajdb je omogočila sestaviti na vsak način prekašajoč stroj pri tej ceni.

„Diabolo-Separator“ se dobi v znani tovarni za poljedelske stroje Ph. Mayfarth & Co., Dunaj, II. Taborstraße 71, ki daja radevolje tudi vsaka pojasnila.

Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Seja dne 19. aprila 1910. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: ekselencna načelnik Edmund grof Attems, oba podpredsednika Henrik vitez pl. Plessing in Roman Neuper, zastopnik visokega deželnega odbora Franc grof Attems, 13 članov O. O., glavni tajnik Juvan in tajnik Franc Holz kot zapisnikar.

Predsednik konstatira sklepčnost in otvori zborovanje.

Predno preide na dnevni red, predstavi osrednjemu odboru novega tajnika gospoda Franca Holza.

Zapisnik zadnje seje kroži v vpogled in nato se preide na dnevni red.

1. Poročilo in predlog odseka za živinorejo in mlekarstvo.

a) Poročilo visokemu c. kr. poljedelskemu ministrstvu o porabi izrednega kredita za povzdigo živinoreje. Poroča glavni tajnik Juvan.

Poročevavec govori podrobno o tozadavnem posvetovanju v odseku za živinorejo in mlekarstvo in o predlogih, ki so se sprejeli sporazumno z zastopnikom visokega deželnega odbora, prisednikom deželnega odbora gospodom Francom grofom Attemsom, po katerih bi se naj kredit 377.893 K 5 v porabil

na sledeči način: 1. 100.000 K za zboljšave planš, zboljšave in nove naprave paš po gorah in po ravninah; 2. 4500 K za pospeševanje barjanskih kultur in uvedbo šotne stelje; 3. 125.000 K za kakovostno povzdigo živinoreje in sicer 30.000 K za nakup in rejo bikov, 30.000 K za živinorejske in bikorejske zadruge, 40.000 K za razširjatev kmetijskih šol v Grabnerhofu in Št. Juriju ob juž. žel., 10.000 K za prezimljenje bikov, 10.000 K za zboljšanje hlevov in gnojišč, 5000 K za razne, od ministrstva določene namene; 4. 15.000 K za pospeševanje mlekarstva; 5. 100.000 K za zavarovanje živine; 6. 20.000 K za pospeševanje reje ovac in svinj; 7. 13.393 K 5 v za pokritje primanjkljajev, ki bi se mogoče pokazali v točkah 1—8 (skupaj 377.893 K 5 v) in razun tega 8. 84.000 K za pospeševanje vnovčevanja živine, ki se bodo vzele iz enega milijona kron, rezerviranega v ta namen od c. kr. poljedelskega ministrstva.

Poročilo in predlogi se sprejmejo; razun tega se sklone naprositi ekscel. načelnika gospoda Edmunda grofa Attemsa in člana O.O. gospoda Riharda Klammerja, naj se udeležita tozadevnega posvetovanja, ki se bo vršilo v c. kr. poljedelskem ministrstvu 20. aprila, na katerem naj oba zastopnika zastopata te predloge in izjavita, da se naj ta kredit vedno v začetku leta odda deželnemu fondu, ki ga naj upravlja. Odposlanca izjavita, da se s tem strinjata.

b) Mnenje visoki c. kr. namestniki o reji bikov po pašah in planšah. Poroča drugi podpredsednik Neuper.

Poročevavec govori pred vsem o odredbah, ki so jih v tej stvari ukrenile druge dežele in priporoča, naj sprejme O.O. sledeče predloge odseka:

1. Naj se dela na to, da morajo dobiti biki, ki so že prvič izvrgli zobe, v nos obroček.

2. Vse one korporacije, ki delajo na povzdigo živinoreje in ki dobivajo za bikorejo posebne subvencije, naj dobe te subvencije le pod tem pogojem, da zadružni biki ne smejo svobodno hoditi po planši, ampak da morajo biti v zaprtih okolih. Predloga se sprejmeta.

c) Okraj Soštanj prosi za nakup telic, oziroma krav 40 odstotne podpore. Poroča glavni tajnik Juvan.

Poročevavec dokazuje, kako potrebna je taka podpora, da se čistokrvnost tega živinorejskega okoliša utrdi in priporoča, naj se sprejme sledeči predlog odseka:

Okrajnemu odboru v Soštanju se podeli 40 odstotna subvencija za nakup 40 brejih marijadvorskih telic, če se okrajni odbor zaveže, da bo:

1. kupil telice s posredovanjem kakega zastopnika c. kr. kmetijske družbe;

2. kupil take telice, ki bodo v spomladi povrgle;

3. oddal živino le kmetom, ki so v gorah doma, ker je pri teh čez leto vedno dovolj paš;

4. oddajal telice le proti pismeni obveznici, s katero se prejemniki zavežejo, da bodo rabili živino za pleme, dokler bo za to sposobna in da bodo teleta, ki bi jih mislili oddati, oddajali le sporazumno

z okrajnim odborom drugim živinorejcem v okraju. Predlogi so bili sprejeti.

d) Poročilo o mednarodnem trgu za mleko in mlekarške pridelke v zimi 1909—1910.

Na mestu zadržanega poročevavca gospoda dr. Erika Klusemanna prečita glavni tajnik vpslano poročilo in predloži:

O.O. vzame poročilo o mednarodnem trgu z mlekom in mlekarškimi izdelki v zimi 1909—1910 na znanje in sklone podati v eni prihodnjih številok družbinega glasila kratek izvleček iz tega poročila. Predlog se sprejme.

e) Sklepanje o predlogih, sprejetih na 86. občnem zboru družbe:

a) podružnice Friedberg; b) podružnice Fehring o osnovitvi deželne zavarovalnice za živino, govedo in konje.

Poročevavec član O.O. gospod Januschke pravi, da je ta stvar že nekoliko zastarela in sicer zato, ker je visoki deželni odbor že sklenil predložiti deželnemu zboru na prihodnjem zasedanju osnutek tozadevne postave in ker se je pri posvetovanju o porabi izrednega kredita za živinorejo sklenilo porabiti v ta namen znesek 100.000 K. Zato predlaga, naj se to podružnicam naznani, naj pa se stvar ne pusti izpred očíj in kakor hitro bo zopet postala aktualna, naj se O.O. še enkrat stvarno o nji posvetuje in naj za varovanje koristi štajerskih živinorejcev stavi primerne predloge. Predlog se sprejme.

f) Franc Plaschg, posestnik pri Novi Štifti, prosi za subvencijo za mlečni separator, za Ulandov cejalnik in eden pijavnik, podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici za podporo svojemu članu Šijancu za nakup separatorja. Poroča prvi podpredsednik Henrik vitez pl. Plessing.

Ker zavzema odsek stališča, da samo oddajanje subvencioniranih mlekarških strojev, ne da bi se ustvarili vsi potrebni pogoji za umno mlekarstvo, ni primerno, zato predlaga poročevavec, naj se prošnji ne ugodí. Predlog se sprejme.

Sledeča točka dnevnega reda se obravnava pod predsedstvom gospoda prvega podpredsednika Henrika viteza pl. Plessinga, ker mora ekscelenca gospod načelnik zaradi nujnih poslov v deželnem dvorcu sejo za nekaj časa zapustiti.

g) Mnenje visoki c. kr. namestniki o prošnji c. kr. kmetijske družbe na Dunaju, odsek za rejo kuncev, za državno podporo za pospeševanje reje kuncev na Štajerskem. Poroča član O.O. gospod Januschke.

Dasi stvar s kmetijskega stališča ni ravno važna in dasi ima kmetijstvo od reje kuncev, posebno v obližju večjih mest in krajev z veliko industrijo celo škodo, vendar meni poročevavec z ozirom na to, da zaprosena vsota ni ravno velika in ker daje reja kuncev tudi manj premožnim slojem meso, naj se ta prošnja podpira. Člana O.O. Sutter in Zweifler sta proti predlogu pred vsem zaradi izredne škode, ki jo dela reja kuncev kmetijstvu. Menita, da bodo manj premožni sloji lahko tudi brez te subvencije še znanprej redili kunce. Podpredsednik

Neuper priporoča predlog odseka z ozirom na to, da je zaprosena vsota mala in da se ubožnejši sloji pečajo z rejo kuncev. Pri glasovanju je bil predlog poročevavca sprejet.

Ekscelenca gospod načelnik pride in prevzame zopet predsedstvo.

h) Podružnica v Trofajah prosi za olajšave pri izdajanju potnih listov za živino, ki gre na planše. Poročevavec član O.O. drugi podpredsednik Roman Neuper.

Dasi je z odlokom visoke c. kr. namestnije z dne 1. aprila 1910 dosejana določba precej olajšana, ker so za živino, ki gre na planše, dovoljeni skupni živinski listi in so vsled odloka visokega c. kr. poljedelskega ministrstva z dne 8. marca taki potni listi dovoljeni tudi za malo klavno živino, vendar so te določbe še nezadostne, ker ta olajšava ni dovoljena za živino, ki gre na pašo v doline, v pogorja in na ogledovanja živine. Zato predlaga poročevavec, naj se visoki c. kr. namestniki predloži tozadevna prošnja. Deželni veterinarji poročevavec Januschke pravi, da se s tem strinja in obljublja, da bo prošnja po možnosti podpiral. Nato se predlog sprejme.

i) Poročilo in predlog o knjižici gospodov dra. Alfreda pl. Gleicha in dra. Karla pl. Haagerja, spisani v nemškem jeziku in naslovljeni „Die Milch- und Fleishteuerung“.

Poročevavec član O.O. gospod Januschke govori o vsebini te zanimive knjižice, ki obravnava draginjo mleka in mesa in predlaga: O.O. jemlje vsebino socialno higijenične študije dra. med. Alfreda pl. Gleicha in dra. iur. Karla pl. Haagerja o draginji mleka in mesa z velikim zanimanjem na znanje, izjavlja, da so opisu sedanjih razmer sledeči nasveti, kako bi se naj to zlo odpravilo in kako bi se naj preskrbovanje mest z mlekom in mesom uredilo, vse pozornosti vredni, da jih ne bo izpustil iz očíj, ampak, da jim bo v dani priliki sledil ali vsaj taka stremljenja podpiral. Na vsak način pa se lahko toplo priporoča vsakemu zanimancu, najsi bo že konzument ali producent, da se s to knjižico seznaní.

j) Podružnica Št. Ilj v Slov. gor. prosi za posredovanje na mero-dajnem mestu, da se bo naprava in zboljšava gnojišč bolj izdatno pospeševala. Poročevavec član O.O. Klammer.

Poročevavec da natančen pregled o tej stvarini, iz katerega se lahko posname, da je subvencija za hlevske stavbe in gnojišča zelo zvišana in da ni treba izdajati o tej stvari nove brošure, ker imajo vsi kmetje priliko, da se poučijo o tej stvari iz knjige o hlevskih stavbah in gnojiščih (nemško pisana „Stallbauten und Düngerstätten“), ki jo ima vsaka podružnica, zato predlaga:

1. Prošnji podružnice Št. Ilj v Slov. gor. glede vporabe zvišane podpore za hlevske stavbe se z ozirom na denarni položaj dežele in neprimerno zvišano subvencijo, ki bi bila za to potrebna, ne ugodí.

2. Na prošnjo podružnice, naj se izda knjižica o gnojiščih, se podružnici odgovori, da ima vsak kmet v vsaki podružnici na razpolago debelo knjigo o hlevskih stavbah in gnojiščih, ki jo je izdal in med podružnice razdelil deželni odbor.

3. O. O. prosi deželni odbor za naznanilo, v katerih občinah in pri katerih posestnikih so se dosedaj uredila vzorna gnojišča. Spisek vseh teh vzornih gnojišč se bo priobčil v družbinem glasilu, da si potem zanimanci lahko ta vzorna gnojišča ogledajo. Predlogi so bili sprejeti.

k) Podružnica v Mariboru predlaga spremenitev užitninskega tarifa za klavno živino.

Poročevavec član O. O. gospod Roš naznani, da se je odsek o tej stvari temeljito razgovarjal in da se je sklenilo zaradi popolnejše obravnave tega prашanja zbrati še celo vrsto statističnih podatkov in vso stvar nato še enkrat obravnavati.

2. Rešijo se prošnje raznih občin za sejme.

3. Oddajanje subvencioniranih strojev in orodja na podlagi predloženih prošenj.

Glavni tajnik poroča, da je v proračunu v ta namen vstavljen znesek 4000 K iz državne dotacije in obresti družbinega premoženja in da se je pri oddajanju subvencij oziralo poleg števila podružničnih članov tudi na vse druge odločujoče okoliščine, tako da je subvencija enakomerno razdeljena po vsej deželi. Predlaga, naj se sprejme in odobri sledeči predlog razdelitve:

a) na Gornje Štajersko odpade	1478 K 50 v
b) „ Srednje „ „	1126 „ — „
c) „ Spodnje „ „	1255 „ — „

in sicer se ta vsota razdeli tako med posamezne podružnice: Sv. Jurij ob Ščavnici za 2 brani 80 K; Šmarje pri Jelšah za 1 brano 40 K, 4 požiralnikove cevi (zastonj) 14 K, skupaj 54 K; Slivnica za 1 brano 40 K; Marnberg za 1 brano 40 K; Št. Ilj v Slov. gor. za dva trijera 140 K, za 1 brano 36 K, skupaj 176 K; Sevnica za dve brani 80 K; Gornja Radgona za 1 brano 40 K, 10 požiralnikovih cevi (brezplačno) 35 K, skupaj 75 K; Rogatec za 1 brano 40 K, štiri požiralnikove cevi (brezplačno) 14 K, skupaj 54 K; Ivanjkovci za 1 trijer 70 K; Sv. Benedikt v Slov. gor. za 1 brano 40 K; Ribnica trije troakarji 12 K; Šmihel nad Mozirjem za 1 belilca 50 K; Šmartin ob Paki za 1 trijer 70 K; Vučja vas za 1 brano 40 K; Zakot za 1 brano 40 K; Videm za 1 belilca 50 K; Št. Jurij ob juž. žel. za 1 trijer 70 K, za 1 brano 40 K, skupaj 110 K; Mestinje za 2 brani 80 K, 5 požiralnikovih cevi (brezplačno) 17 K, 5 troakarjev (brezplačno) 10 K, skupno 107 K; Mala Nedelja za 1 brano 40 K; Studenice 5 požiralnikovih cevi (brezplačno) 17 K, 5 troakarjev (brezplačno) 10 K, skupno 17 K.

Skupno se je torej razdelilo 3860 K 50 v.

Predlog se sprejme in razun tega se na predlog člana O. O. gospoda Mursa sklene, dovoliti tudi podružnici Ljutomer polovično kupno ceno za 1 brano v znesku 40 K, in podružnici v Knittelfeldu, če bo

na koncu leta kaj ostalo, dati še nadaljnji prispevek (predlog člana O. O. Kappla).

4. Oddajanje drevesnih škropilnic na podlagi došlih prošenj.)

Na podlagi došlih prošenj in kredita 3000 K, ki je bil na razpolago, se je med podružnice razdelilo skupno 54 drevesnih škropilnic tirolskega tipa in dovolila polovična kupna cena za eno prevozno.

Spodnještajerske podružnice so dobile: Šmarje pri Jelšah 3, Št. Ilj v Slov. gor. 7, Rogatec-Slatina 3, Sv. Benedikt v Slov. gor. 3, Vučja vas 1, Sv. Jurij v Slov. gor. 1, Planina 1.

Predlog se je sprejel in na predlog člana O. O. gospoda Mursa se je nadalje še sklenilo, tudi podružnici v Ljutomeru za nakup dveh prevoznih drevesnih škropilnic dovoliti donesek 140 K.

5. Oddajanje trsnih škropilnic na podlagi došlih prošenj.

Na predlog poročevavca glavnega tajnika se je iz državne dotacije v znesku 2000 K razdelilo med družbine podružnice 54 trsnih škropilnic in 4 nahrbtni žveplalci.

Spodnještajerske podružnice so dobile: Sv. Marjeta 3 trsne škropilnice, Šmarje pri Jelšah 3 škropilnice in 2 žveplalca, Št. Ilj v Slov. gor. 7 trsnih škropilnic in 2 žveplalca, Središče 1 trsno škropilnico, Rogatec-Slatina 3 škropilnice, Ivanjkovci 4 škropilnice, Sv. Benedikt v Slov. gor. 3 škropilnice, Vučja vas 1 škropilnico, Sv. Jurij v Slov. gor. 3 škropilnice, Planina 1 škropilnico, Mestinje 6 škropilnic, Mala Nedelja 3 škropilnice, Sv. Jurij ob Ščavnici 2 škropilnici, Gornja Radgona 2 škropilnici, Slivnica 4 škropilnice.

Razdelitev se odobri in sprejme; na predlog člana O. O. gospoda Mursa se sklene tudi ljutomerski podružnici dati dve trsni škropilnici.

6. C. kr. deželni komisar za agrarne operacije v Gradcu Viktor pl. Kraft prosi za podporo tega urada in naznanja, da je pripravljen po naših podružnicah predavati. Poroča član O. O. gosp. dr. E. Klusemann.

Ker je poročevavec zadržan, prečita glavni tajnik njegov dopis in sledeče, od poročevavca stavljen predloge:

1. Poročilo gospoda c. kr. lokalnega komisarja za agrarne operacije se vzame na znanje.

2. Naj se naroči pisarni naše c. kr. kmetijske družbe, da za gospoda lokalnega komisarja sestavi pregled vseh naših podružnic in njihovih funkcionarjev z označenim bivališčem, kakor tudi spisek vseh potovalnih učiteljev, njih stroke in njih bivališča in mu vse to dopošlje.

3. Podružnice se naj z objavo v družbinih glasilih opozorijo na to, da je gospod lokalni komisar pripravljen na željo podružnic brezplačno govoriti o novih agrarnih postavah in o agrarnih operacijah.

4. C. kr. lokalni komisar za agrarne operacije se naj o vseh teh sklepih nemudoma obvesti.

Predlogi so bili sprejeti.

Član O. O. gospod Mursa predlaga, naj se O. O. obrne tudi do lokalnega komisarja v Celju in mu pošlje spisek vseh spodnještajerskih podružnic. Predsednik naznani, da so nastavljeni štirje komisarji

in da bi bilo dobro, če bi se vsi ti štirje uradi pozdravili in jim poslali izkazi kmetijskih podružnic v njihovem poslovnem okolišju. Član O. O. gospod Zedlacher podpira ta predlog, ki se nato sprejme.

7. Kuratorij štajerskega deželnega muzeja „Joanneum“ prosi za podporo pri izdaji slavnostnega spisa o priliki praznovanja stoletnice muzeja v letu 1911. Poroča glavni tajnik Juvan.

Poročevavec opozarja na ozko zvezo med kmetijsko družbo in Joanejem, ki sta bila oba ustanovljena od nadvojvode Ivana in ki sta bila cela desetletja vedno v ozkih stikih. Joanej hrani celo vrsto arhivnih zakladov, ki so največje važnosti za zgodovino c. kr. kmetijske družbe. O vseh teh zvezah se bo govorilo v nameravanem slavnostnem spisu. Zato je kmetijska družba naravnost interesirana pri izdaji tega slavnostnega spisa. Kuratorij upa na podporo 1000 K. Ker upravlja družba dve štipendiji, ki sta založeni od nadvojvode Ivana in njegovega sina grofa Merana in ki imajo take določbe, da se v ta namen lahko porabijo, priporoča poročevavec, da se naj iz nabranih obresti štipendij nadvojvode Ivana in grofa Merana določi v ta namen 1000 K. Predlog je bil sprejet.

8. Nato se sklepa o izvršitvi predlogov št. 8, 11, 13, 20, 21, 24, 26, 32, 35, 36, 37, 41, 42 do 47, 56, ki jih je občnizbor c. kr. kmetijske družbe dne 17. marca 1910 prepuštil osrednjemu odboru in se sklene oddati predloge, za katere je treba podrobne obravnave, posameznim odsekom, one pa, katerih izvedba je preprosta in jasna, izvršiti naravnost potom prezidija.

9. Vsled prošnje brežiške podružnice se sklene vložiti pritožbo zaradi zmanjšane števila železniških paznikov, kar povzroča prometu z vozovi veliko ovir in škode.

Nato se vzame nekaj dopisov na znanje. Ker zoper zapisnik zadnje seje ni ugovora, je odobren. Predsednik določi prihodnjo sejo na dne 10. maja 1910 in zaključí zborovanje.

Poročila o stanju hmelja.

Žalec v Savinjski dolini, 1. aprila 1910.

(I. poročilo južnoštajerskega hmeljarskega društva). Pri obrezovanju hmelja, ki je ravnokar končano, smo opazili, da hmelj ni dobro prezimil, posebno pa, da je hmeljev hrošč naredil mnogo škode. Vodstvo društva.

Žalec v Savinjski dol., 28. aprila 1910.

II. poročilo južnoštajerskega hmeljarskega društva. V jeseni in v zgodnji spomladi obrezani hmelj kaže precej močne poganjke, ki pa so jih v mnogih nasadih napadle bolhe. Nekatero rastline so od žuželk, hmeljskega kebra popolnoma uničene. Sklenilo se je že par prodaj po 150–160 K za 50 kg. Vodstvo društva.

Iz podružnic.

Št. Ilj v Slov. gor. Tukajšnja podružnica c. kr. kmetijske družbe je priredila v nedeljo 17. aprila v gostilni gospe Steflič potovalno zborovanje, na katerem

je govoril gospod strokovni učitelj Brüders iz Maribora zelo času primerno o raznem delu po vrtilih, o pridelovanju razne zelenjave, o dobivanju semenja za zelenjavo in o pokončevanju raznih vrtnih in drevesnih škodljivcev. Na koncu se je med udeležence razdelilo večje število zelenjadnih semen in pravih norimberških hrenovih sadik, ki jih je podarila tvrdka Köller v Gradcu, za kar ji bodi tudi na tem mestu izrečena iskrena zahvala.

Maribor. Dne 24. aprila je imela tukajšnja podružnica občni zbor, na katerem so se razdelile prvoletne obresti cesarske jubilejne ustanove med kmetijske uslužbenice v obliki hranilnih knjižic. Po 30 K (hranilne vloge) sta dobila Franc Fras, ki je 32 let v službi deželne šole za sadjerejo in vinorejo in Janez Puschmann, 29 let pri gospodu Böhm; po 25 K Franc Čepe, 25 let pri gospodu dru. Raku in Franc Požarnik, 25 let pri gospodu stotniku vitezu pl. Bitterlu; 20 K Janez Hamerl, 19 let pri gospe Gnezda in 15 K Jurij Komar, 14 let na deželni šoli za vinorejo in sadjerejo. Nato je govoril gospod ravnatelj Schmid, vodja mariborskega kmetijskega kemijskega poskušališča, zelo poučno o gnojenju in oskrbovanju travnikov in pašnikov.

Rogatec-Slatina. Dne 27. februarja t. l. je priredila tukajšnja podružnica predavanja o boleznih vina in kletarstvu in sicer v slovenskem jeziku pri Sv. Križu pri Slatini in v nemškem jeziku v Rogatecu. Prvo predavanje je imel gospod ravnatelj poljedelske šole Ivan Bellé, drugo pa gospod ravnatelj vinorejske šole Zweifler. — Nadalje je priredila podružnica 4. marca pri Sv. Florijanu, 13. marca v Žetalah, 5. maja pri Sv. Roku in 8. maja na Donački gori predavanja o novi postavi o živinski kugi in o prometu z živino na meji. Ta poljudna predavanja je imel gospod c. kr. okrajni živinozdravnik J. Fischer iz Rogatca v slovenskem jeziku. — Kmetovavec Drofrenik je govoril proti ne-spametnemu in neprimernemu nadaljnjemu delanju novih ameriških nasadov; položaj naših kmetovavcev je itak žalosten in bo postajal vedno žalostnejši. Če pa se že delajo novi nasadi, naj se delajo samo v najugodnejših južnih legah. Nadalje je govoril o pridelovanju krme in gnojenju z umetnimi gnojili. — Tudi moramo omeniti licenciranje bikov, ki se je vršilo 7. maja, prvič pod novimi pogoji, da se smejo prignati le biki muredolske pasme. — Nameravajo se predavanja o novi postavi o živinski kugi pri Sv. Križu in v Podplatu, tudi splošen izlet v kmetijsko šolo pri Sv. Juriju ob južni žel., ki se bo vršil menda meseca junija. Vodstvo podružnice.

Čebelorejski tečaj za začetnike.

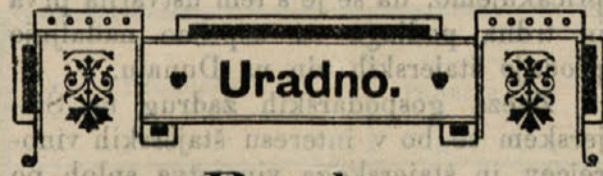
Na deželni poljedelski šoli v Grottenhofu se bo vršil letos od 1. do 4. junija inkl. poučni tečaj o čebeloreji za začetnike. Pouk traja vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne in je brezplačen. Sprejet je lahko vsak, ki se prijavi. Za hrano in stanovanje bo v bližnji gostilni za nizko ceno

poskrbljeno. Prijave se morajo poslati najpozneje do 20. maja t. l. ravnateljstvu deželne poljedelske šole v Grottenhofu, pošta Wetzelsdorf pri Gradcu.

Gospodarske drobtine.

(Nabrane iz raznih gospodarskih in kmetijskih listov.)

Kako preženemo gosenice z zeljnika. V kaki večji, dobro zaprti posodi ali v kaki vreči prinesemo iz gozda mravelj in jih zasipljemo na zeljniku, kjer so gosenice. Čudovito je, kako hitro očistijo mravlje zeljnik gosenic; ko so s tem delom gotove, izginejo tudi mravlje, tako da ni nobene nadleže. — Naj kedo poskusi (saj nič ne stane) in nam potem o uspehu poroča.

Razglas.

Dne 1. julija 1910 se začne polleten tečaj na deželni podkovaški šoli v Gradcu. Vrednim in potrebnim ubožnim podkovačem je namenjenih deset deželnih podpor po 100 K in po možnosti prosto stanovanje v zavodu. Razun tega je na razpolago več štipendij po 100 K, ki so jih podarili razni okrajni zastopi.

Pogoji za sprejem so sledeči:

Starost najmanj 18 let, zdravo in krepko razvito telo, domovinska pravica na Štajerskem, dobra ljudskošolska izobrazba in najmanj dveletna služba pri kakem konjskem kovaču.

Razun tega se mora vsaki udeleženec zavezati s posebno obveznico, da bo po končanem tečaju vsaj tri leta podkaval na Štajerskem, oziroma v onem okraju, ki mu bo dal podporo, kot mojster ali pomagač.

Prošnje se morajo poslati štajerskemu deželnemu odboru; priložiti se jim mora zgore označeni reverz (obveznica), krstni in domovinski list, učno pismo, zdravniško in šolsko spričevalo, delavska knjižica, ubožno in nravnostno spričevalo. Prošnja se mora poslati najpozneje do 31. maja 1910 ravnateljstvu deželne šole za podkovače in živinskega zdravilišča v Gradcu.

Oni konjski kovači, ki ne potrebujejo podpore, a bi se vendar radi udeležili tečaja, morajo dokazati, da so najmanj 18 let stari, da so služili že dve leti pri kakem konjskem kovaču kot kovaški pomočniki, da imajo dobro šolsko izobrazbo in se morajo z učnim pismom in delavsko knjižico zglasiti v teku prvih treh dni tečaja pri ravnatelju zavoda.

V Gradcu, 17. aprila 1910.

Od štajerskega deželnega odbora.

Razglas.

Na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru se bo vršil v času od 13. do 18. junija poletni tečaj za vino- in sadjerejo, in tečaj za viničarje. V prvem se bo poučevalo poletno delo v vino- in sadjereji in pokončevanje škodljivcev teoretično in praktično, v drugem pa se bo poskrbelo za praktično izobrazbo udeležencev.

Število udeležencev prvega tečaja je z všteti učiteljskimi osebami, ki jih bo poslal deželni šolski svet, določeno na 40, število viničarskega tečaja na 20.

Plačati ne bo za pouk treba ničesar.

Prošnjiki za udeležbo pri viničarskem tečaju lahko dobijo podpore, v kolikor bodo zadoščala sredstva, ki so na razpolago. Da jih dobijo, morajo izrecno navesti in si od občinskega predstojništva dati potrditi, da so ali

1. sami ubožni posestniki,
2. na očetnem posestvu delujoči sinovi takih posestnikov ali pa
3. viničarji takih posestnikov.

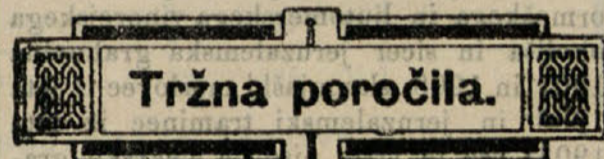
To potrdilo se mora priložiti k prošnji za udeležbo. Tudi mora prošnik navesti, koliko je star.

Prošnjiki za udeležbo, ki ne prosijo tudi za podporo, morajo to v prošnji izrecno navesti.

Teoretičen pouk v vino- in sadjereji se začne 13. junija predpoldne ob 9. uri. Udeleženci viničarskega tečaja se morajo zbrati tukaj istega dne ob 8. uri zjutraj.

Prijave se morajo poslati do 6. junija podpisanemu zavodu.

Ravnateljstvo deželne sadje- in vinorejske šole.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Jedmen		Oves		Koruza		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	1250	10	—	950	850	8	—	10	—	—	—	—
Ormož ...	50	1250	1050	950	950	725	850	—	—	—	—	—	—
Gradec ...	50	1325	925	8	—	879	750	850	—	—	—	—	—
Ljubno ...	50	1450	925	9	—	9	—	8	—	—	—	—	—
Maribor ...	50	12	—	8	—	8	—	850	9	—	8	—	—
Ptuj ...	50	1150	850	8	—	9	—	8	—	—	—	—	—
Inomost ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec ...	50	—	—	950	—	—	—	850	810	—	—	—	—
Ljubljana ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pešt ...	50	1240	1009	—	—	875	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd ...	50	1225	810	8	—	735	8	—	—	—	—	—	—
Dunaj ...	50	1281	903	726	772	744	—	—	—	—	—	—	—
Linc ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	783

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kisló		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	11	—	12	—	4	—	3	—	350	250	—	—
Ormož ...	50	7	—	850	450	4	—	380	350	—	—	—	—
Gradec ...	50	750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ...	50	—	—	20	—	12	—	10	—	10	—	7	—
Maribor ...	50	7	—	1250	350	—	—	3	—	250	—	—	—
Ptuj ...	50	7	—	—	—	5	—	4	—	4	—	3	—

(Nadaljevanje na strani 80.)

Z ozirom na to, da se že dalje časa ponatiskujejo članki iz „Gospodarskega Glasnika“ in „Zadruga“ brez našega izrecnega dovoljenja in brez navedenega vira, je podpisano uredništvo prisiljeno izjaviti, da je ponatis katerega koli članka dovoljen le, če se navede vir.

Uredništvo.

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z. o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Pokušnja štajerskih vin na Dunaju.

(Dalje).

Iz sodov se je točilo na tej pokušnji 25 vrst raznih belih vin iz naslednjih vinorejskih okolišev: Savina in Sotlina dolina, Slovenske gorice, Haloze, Ptuj, Ormož-Ljutomer, Maribor in Pohorje, letniki 1907 do 1909; izmed rdečih vin dve vrsti šilherja (Sulzer in Köhlberger) iz leta 1909; iz steklenic (le bela vina) 17 vrst iz let 1890, 1905, 1907 in 1908; razun tega še šest vrst jabolkovca. Med vini v sodih, ki so stali od 42 do 94 K loko Gradec za 100 l, je bila najbolj priljubljena pekrska renska grahovina leta 1908 iz pohorskega vinorejskega okoliša, potem pa vrste iz ormoškega in ljutomerskega vinorejskega okoliša in sicer jeruzalemska grahovina 1907 in 1908, slamnjaški moslovec iz leta 1908 in jeruzalemski traminec iz leta 1907; vse te vrste niso za pekrsko grahovino prav nič zaostajale. Jako priljubljena so bila tudi haloška vina, pred vsemi renska grahovina z Ivanjskega vrha iz leta 1908; damam pa sta se posebno priljubila sladki traminec in beli burgundec iz leta 1909, oba z Eckberga v Slovenskih goricah. Kot štajersko specialiteto moramo seveda tudi omeniti obe zgore navedeni vrsti šilherja. Med vini v steklenicah, ki stanejo od 1 K 30 v do 3 K, za $\frac{1}{10}$ (celo) steklenico ($\frac{7}{10}$ l) loko Gradec, je bila najbolj priljubljena drobna grahovina s Hrasenškega vrha iz leta 1907, za njo pekrčan iz leta 1890, ekberški beli burgundec 1905 in izbrani muškatelec s Kalvarije pri Mariboru 1908; s tem pa seveda ne nameravamo reči, da ostala ponujana vina niso dobila kupcev. Tudi jabolkovec je našel mnogo pivcev, posebno sladki namizni jabolkovec graščinske uprave Herbersdorf, mošaneljevec iz leta 1908, iz iste graščine, jabolkovec graščine „Bärenhof“ in mošaneljevec iz zvezine kleti.

Kakor smo poročali že v svojem prvem poročilu, je bil obisk te pokušnje štajerskih vin že takoj v početku zelo živahen in se je večal od dne do dne, tako da je bila v tržnici včasih že naravnost nevarna gneča. Umnemu vodstvu načelnika tržnice gospoda Kneifla, ki sta mu pomagala zvezina uradnika Jožef Karl in Hans Goack, kakor tudi skrbi tržničinah slug in stražnikov je treba zahvaliti, da se je ta velik promet izvrševal vedno in do konca brez kakih neprijetnosti, kar se mora tem bolj povdariti, ker so se pri marsikaterem obiskovavcu tržnice večkrat v precejšnji meri pokazali vinski „duhovi“. Nobenih preprirov in nobene svaje ni bilo, vladala je vedno najboljša dunajčanska dobra volja, kljub večkrat zelo velikim razločkom v družabnem položaju obiskovavcev. Med obiskovavci je bilo veliko

število krčmarjev in hotelirjev, ki so oddali kakih 100 večjih naročil; število prodanih znamenek za pokušnjo znaša okoli 120.000. Tudi je vredno omeniti, da je pri zvezi že precej prošelj za zastopstva pri prodaji štajerskih vin.

Z ozirom na ves potek te pokušnje lahko govorimo o lepem uspehu in lahko pričakujemo, da se je s tem ustvarila prva in trdna podlaga za uspešno nadaljnjo prodajo štajerskih vin na Dunaju.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem se bo v interesu štajerskih vinorejcev in štajerskega vinarstva sploh po močeh potrudila, da ugodno situacijo, ustvarjeno z dobro uspešno pokušnjo štajerskih vin na Dunaju, primerno izrabi in bo skušala pred vsem osnovati na Dunaju stalno zastopstvo, pa tudi stopiti z dobrimi odjemavci v trajno zvezo.

Nikakor ne gre, da bi se pri tem poročilu ne spomnili zaslug prireditelja in voditelja te pokušnje, vodje zavoda za vnovčevanje sadja pri naši zvezi, gospoda Jožefa Karla in njegovega pribočnika, upravitelja deželne vzorne kleti gospoda Hansa Goacka in izredno postrežnega in umnega uradnega vodje velike tržnice, gospoda J. Kneifla; vsi ti so s požrtvovalnostjo in naporom vršili svoj posel. Posebno si je uradni vodja velike tržnice gospod tržni komisar Jožef Kneifel s svojo izredno uslužnostjo stekel posebne zasluge za to, da se je ta pokušnja naših vin na Dunaju sploh lahko vršila in da se je vršila tako uspešno.

Zvezo je kot prirediteljico pokušnje štajerskih vin doletela čast, da je bila od posle vodečega podžupana dunajskega glavnega in prestolnega mesta, gospoda dra. Neumayerja po dovršeni pokušnji sprejeta in povabljena na ogledovanje dunajske rotovške kleti in njene uprave in pogoščena. Temu povabilu so, ker je bil zvezin ravnatelj zadržan, ustregli član zvezinega načelstva Rihard pl. Regner, izmed zvezinega uradništva pa zvezin tajnik gospod Alfred Wagner, vodja blagovnega oddelka gospod Maks Ott, vodja oddelka za vnovčevanje sadja gospod Jožef Karl in upravitelj zvezine vzorne kleti gospod Hans Goack.

II.

Živinski potni listi.

Kakor smo izvedili, je c. kr. poljedelsko ministrstvo dne 8. marca 1910 v razlago dosedanjim predpisom naznanilo vsem političnim deželnim oblastim, da za malo klavno živino (teleta, ovce, koze in svinje), ki gre za klanje v bližnje občine, ni treba posebnih živinskih potnih listov, in da so za vožnjo te vrste živine po železnici dovoljeni nele za ovce, koze in svinje, ampak tudi za teleta, skupni živinski potni listi.

III.

Zamemba starih kolkov.

Rok za zamembo starih kolkov za nove bo potekel 31. maja 1910. Po tem roku se stari kolki ne bodo več zamenjali in bodo brez vrednosti.

IV.

Stari desetaki

(rdečkasti dvajsetkronski bankovci) z datumom 1. marca 1900 se bodo pri državnih blagajnah jemali samo še do 30. junija 1910. Po tem roku pa se ne bodo več zamenjali in bodo brez vrednosti.

V.

Poročilo glede blagovnega prometa zveze.

1.

Prodaja semenja za setev in zeleno krmo.

Zveza oddaja semenja, dokler je kaj zaloge, pri čemer opozarja, da je to semenje razun ajde in Svalöfske graholjke priznано od moravskega deželne kulturenega sveta in kmetovavcem priporočano za spomladno setev.

Oves, izviren Duppavski, 100 l težkih 58 kg, zadnji pridelek 1970 kg na joho, pridelan na rodem, mrzlem gozdnem pozemlju v višini 600 m nad morjem — 20 K 50 v.

Poletno žito: prvi pridelek po P. pl. Lochowa izvirem žitu; pridelano na peščenem do ilovnem preperem granitu, ki je zelo rad suh; ostro podnebje s kratkim časom vegetacije. Petkušemu jaremu žitu popolnoma enako, v kakovosti celo boljše, 100 l ima težo 76 kg dočim tehta 100 l petkuškega žita le 74 kg Zori 10 do 12 dni pozneje ko jaro žito Cena 26 K.

Poletna pšenica, vrsta „Ideal“, pridelana na peščeni suhi ilovici, v višini 340 m nad morjem, z zelo suhim podnebjem; krasno, ogrski pšenici podobno zrnje, varna pred smodom in rjo, se dobro hrani, neprekosljiva v suši. Cena 32 K 50 v.

Poletni ječmen, Proskovec-Hana-Pedigree, tretji pridelek, pridelan na suhi peščeni ilovici, 375 m nad morjem, v zelo suhem podnebjem. Za shranjevanje in odpornost proti boleznim zelo dober. Fini, zgodaj zreli ječmen za varenje. Na hektarju ga priraste 30 do 35 metrskih stotov. Cena 32 K.

Ajda, črna vrsta, zelo čista, pridelana na deželni poljedelski šoli v Grottenhofu, na rodi zemlji. Cena 20 K 50 v.

Poletna graholjka, prvi pridelek od Svalöfske zboljšane sive graholjke, daje zelo mnogo izborne zelene krme, pridelana na semenskem vzrejalšču grofa Piazzija v Loosdorfu na Nižjem Avstrijskem. Cena 29 K.

Poletni grah, pridelan na suhi peščeni zemlji, 640 m visoko nad morjem,

z ostrim, mokrim podnebjem, daje mnogo slame in zrna, zgodaj zrel. Cena 27 K 50 v.

Na zahtevo pošljemo drage volje vzorce na ogled in za poskušnjo.

Cene so proste in neobvezne, dokler je kaj zaloge, od železniške postaje Gradec, plačljive v teku 14 dni od dneva naše fakture, če ni drugače dogovorjeno.

Pri žitnih semenih in ajdi so določene cene za 100 kg brez vreče, ki se z 90 vinarji postavi posebe v račun.

Pri grahu, graholjki in vseh drugih semenih je v ceni za 100 kg vreča že zaračunana.

Vsa druga, tukaj ne navedena semena pošiljamo po možnosti in za kolikor mogoče najnižje cene.

2.

Deželna vzorna klet v Eggenbergu pri Gradcu zveze kmetijskih zadrug na Štajerskem

pošilja zajamčeno pristna štajerska bela in rdeča vina

raznih vrst in letnikov v posodah od 56 l naprej in v steklenicah po 7/10 ali 3/8 l, kakor tudi

sadjevec

domačega pridelka zvezine vzorne kleti v posodah od 56 l naprej.

Osebna naročila se lahko izvrše naravnost pri upravi deželne vzorne kleti v Eggenbergu pri Gradcu, Eckertstraße št. 335 (telefonska številka 1156) razun nedelj in praznikov vsak dan od 8. do 11. in od 1. do 6. ure.

Pismena naročila se naj pošljejo zvezi kmetijskih zadrug na Štajerskem, Gradec, Franzensplatz št. 2.

VI.

Poročila glede združne organizacije štajerskih lastnikov gozdov.

Vsled poročil glede združne organizacije štajerskih lastnikov gozdov, ki smo jih priobčili dosedaj v našem glasilu, nam prihaja vedno mnogo prašanj glede oddaje lesa in drugih logarskih izdelkov. Iz tega vzroka in da lahko vsakemu prašanju takoj ugodimo in odgovorimo, se obračamo do vseh štajerskih lastnikov gozdov in žag s

pozivom,

da nam blagovolijo nemudoma naznaniti vse svoje logarske pridelke, ki bi jih lahko prodali takoj ali pa v teku leta, kakor so: okrogli in žagani les, smrekova skorja, gozdne rastline, gozdno semenje i. t. d., da lahko v ugodnem slu-

čaju takoj posredujemo in tako omogočimo našim lastnikom gozdov najboljše in najugodnejše vnovčevanje njihovih pridelkov.

Pri svojem posredovanju ne iščemo nobenega dobička, dajemo torej pojasnila in zaznamujemo nakupe brezplačno.

Ponuja se franko z raznih štajerskih postaj: smrekov in macesnov dolg les, rili, trdi in mehki les za žaganje, klano hrastovo trsno kolje, 2 m dolgo, gozdno semenje z zajamčeno vrednostjo in ceno brez konkurence.

Išče se: smrekov in macesnov dolg les, rili, les s splavov in za rudokope,

škodlje, la macesnovi rili brez grč, trde in mehke deske razne velikosti, smrečja skorja, žagovina, gozdne rastline — takoj ali v teku leta.

Nadalje vedno potrebujemo mnogo

kolja,

dolgega približno dva metra in 3 do 4 cm debelega, ali okroglo (zraščeno, rajce) ali rezano ali klano, iz macesnovega, bórovega, hrastovega, kostanjevega, eventualno tudi smrekovega lesa.

Vsa vprašanja, oziroma ponudbe se naj pošljejo zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu, Franzensplatz 2.

VII.

Izkaz o kontokorentnem poslovanju zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca aprila 1910. (Promet z denarjem in blagom).

A. Posojilnice.

Posojilnice	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 31. marca 1910	—	—	9.525.867	36	2.598.955	68	—	—
Promet aprila 1910 . . .	443.942	78	305.503	93	216.617	16	92.747	78
Skupaj . . .	443.942	78	9.831.371	29	2.815.572	79	92.747	78
Proč vračila	—	—	443.942	78	92.747	78	—	—
Stanje dne 30. aprila 1910	—	—	9.387.428	51	2.722.825	01	—	—

B. Druge kmetijske zadruge in društva.

Kmetijske zadruge	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 31. marca 1910	—	—	2.850	82	1.192.212	66	—	—
Promet aprila 1910 . . .	992	20	1.251	33	66.019	96	15.642	45
Skupaj . . .	992	20	4.102	15	1.258.232	62	15.642	45
Proč vračila	—	—	992	20	15.642	45	—	—
Stanje dne 30. aprila 1910	—	—	3.109	95	1.242.590	17	—	—

Ves promet posojilnih društev zveze meseca aprila 1910 K 1.058.811-65

Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca aprila 1910 " 83.905-94

Stanje vseh vlog koncem aprila 1910 " 9.390.538-46

Stanje vsega kredita " " 1910 " 3.965.415-18

Uvoz blaga v aprilu 1910 " 225.630-80

Izvoz " " " 1910 " 226.913-72

Skupni promet meseca aprila 1910 K 452.544-52

Število pridruženih posojilnih društev koncem aprila 1910: 272.

Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncem aprila 1910: 70.

Vabimo p. n. okrajne zastope in občine, kakor tudi cenjene družbine ude, da inserirajo v „Gospodarskem Glasniku“. Cena je nizka. Ako se večkrat inserira in večji inserati, damo primeren popust. Naročila se naj blagovolijo vposlati naravnost družbini pisarni.

Tržna poročila.

(Dalje.)

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 25. aprila do 30. aprila 1910. Pripeljalo se je 51 vozov s 463 metriskimi stoti sena in 23 vozov s 218 metriskimi stoti slame, in je bil boljše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kisló od K 8.— do K 11.—, sladko od K 8.50 do K 11.50; ržena slama od K 6.— do K 7.50; pšenična slama od K 6.— do K 7.—, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejem z rogato živino dne 4. maja 1910. Prignalo se je 350 volov, 157 bikov, 390 krav, 93 živih telet, in 167 konj pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, 8 bikov, — krav, — telet; na Gornje Štajersko: 100 volov, 22 bikov, 73 krav, — telet; Predarlberško: 10 volov, 13 bikov, 15 krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, 11 krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 90 krav, — telet; v Švico: 10 volov, 4 bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže. Klavni voli, tolsti od K 82.— do K 90.— (izjemoma K 100.—), poltolsti od K 70.— do K 80.—, suhi od K 62.— do K 68.—; voli za pitanje od K 64.— do K 72.—; klavne krave, tolste od K 62.— do K 70.—, poltolste od K 50.— do K 60.—, suhe od K 34.— do K 48.—; biki od K 68.— do K 84.—; dojne krave do 4. teleta od K 64.— do K 78.—; črez 4. tele od K 54.— do K 62.—; breje od K 56.— do K 66.—; mlada živina od K 62.— do K 76.—.

Za 1 kilogram mrtve teže: telet do K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejem klavne živine dne 6. maja 1910. Zaklana živina: 807 telet, 1993 svinj, 46 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.30 do K 1.40; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.42 do K 1.50; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje od K 1.38 do K 1.44; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.36 do K 1.44; mesne svinje od K 1.34 do do 1.50, bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.80 do K —.90; kozlički in jagnjeta od K 8.— do K 10.—.

